

[Chr. Thomsen.]

sag, at der nu søges skabt en lov, der gør det muligt at sætte fart i tilplantningen af brunkularealer. De afgravede brunkularealer må siges at være meget uskønne; de virker fremmedartede i den jyske natur, det jyske landskab. Samtidig rummer de en vis fare for sandfygning og jordskred. Det drejer sig om ret store arealer, betydelig større, tror jeg, end de fleste aner. Under den gamle lovgivning blev der afgravet ca. 2 000 ha og siden loven bortfaldt ca. 1 000 ha. Hvor store arealer det kan komme til at dreje sig om i fremtiden, tør vist ingen spå om. Man havde ikke ventet, at brunkulbrydningen ville fortsætte med en sådan fart, efter at loven udløb. Af den del af brunkularealerne, der er afgravet under den tidligere gældende lov, er en betydelig part tilplantet, og allerede nu, 10 år efter, kan der ses smukke resultater deraf. Arealerne tilplantes ikke som egentlig skov; det egner de sig slet ikke til, i hvert fald ikke i første omgang. Man tilplanter dem simpelt hen kun i striber, i små holme, eller hvad man nu vil kalde det, på en måde, så der ikke vil dannes skov i første omgang, idet man kun tager sigte på at føje arealerne ind i det jyske landskab på en smuk og naturlig måde.

Den første del af lovforslaget tager sigte på, at den plantning, der har været i gang, fortsættes på de 2 000-3 000 ha, som er afgravet indtil i dag, og det er denne plantning, man tænker sig foretaget med statsstøtte. I øvrigt må det i denne forbindelse nævnes, at man samtidig med at føje arealerne ind i det jyske landskab på en smuk og harmonisk måde ved denne tilplantning opnår at få gode muligheder for et bedre dyre- og fugleliv i de egne, det drejer sig om.

Lovforslaget tager ikke alene sigte på at råde bod på fortidens synder, men også at skabe en sådan lovgivning, at man kan undgå i fremtiden at komme til at ligge med afgravede brunkullejer, der ikke er behandlet rigtigt. Jeg finder det naturligt og rigtigt, at det pålægges producenterne at efterlade arealerne tilplantet på en fornuftig måde. Det må håbes, at det ved et godt samarbejde mellem landbrugsministeriet og producenterne kan lykkes i fremtiden at undgå f. eks. det, der er sket på visse arealer,

at det øverste jordlag har vist sig at være så ringe og så giftigt, at der overhovedet ikke kan gro planter af nogen art på det.

Udgifterne ved beplantning af fremtidig afgravede arealer mener jeg ikke kan synes store i forhold til, hvad det i øvrigt koster at bryde brunkul. Man skønner, det alt i alt vil koste ca. 2 000 kr. pr. ha at føre brunkullejerne tilbage til en stand, som man kan være bekendt at efterlade dem i. Jeg udtaler min glæde over, at der så mange steder har været vist interesse for at få tilplantet disse brunkullejer. Det viser trods alt, at der her i landet er en hel del mennesker, der interesserer sig for, hvordan den danske natur behandles og bevares. Jeg kan på mit partis vegne anbefale lovforslaget til en velvillig udvalgsbehandling.

Harald Nielsen: I de egne, hvor brunkulbrydning finder sted, har der længe hersket utilfredshed med den tilstand, hvori lejerne ligger hen efter endt brydning. Dels skæmmer de landskabet, dels er de sandfygninger og jordskred, som de kan give anledning til, til stor gene for de omboende. Sagen har været draget frem gentagne gange i bladene, og jeg har omtalt den i en spørgetid. Jeg vil derfor gerne takke den højtærede landbrugsminister, fordi han nu med det fremsatte lovforslag tager sagen op til løsning.

Det oplyses i ministerens fremsættelsestale, at der i dag henligger ca. 1 600 ha opgravet brunkulareal, dels ældre, dels yngre, som det vil være en samfundsopgave at få behandlet og tilplantet, hvorfor staten må påtage sig udgiften. Den højtærede minister regner med, at det kan gøres i løbet af 4-5 år og for et så relativt beskedent beløb som 150 000 kr.

Hvad angår de arealer, hvor der fremtidig bliver gravet brunkul, pålægger lovforslaget brunkulproducenterne at efterlade lejet i tilfredsstillende stand, ligesom producenterne skal stille sikkerhed for, at dette kan ske, og det pålægges endvidere producenterne at udarbejde en plan for de foranstaltninger, de agter at iværksætte for at opfylde lovens formål.

Det fremgår, synes jeg, ikke rigtig af lovforslaget, om man skal foretage en fuldstændig jævning af lejerne, før de forlades.